

INFORMARE PRIVIND PARTICIPAREA LA SĂPTĂMÂNA PARLAMENTARĂ EUROPEANĂ

BRUXELLES, 20-22 IANUARIE 2014

Parlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 210 din 28.02.2014

Membrii delegației

Deputat Valeriu Ștefan ZGONEA, Președinte al Camerei Deputaților

Deputat Adrian SOLOMON, Vicepreședinte al Comisiei pentru muncă și protecție socială

Deputat Mihai-Aurel DONȚU, Secretar al Comisiei pentru buget, finanțe și bănci

Consilier parlamentar Cristian-Adrian PANCIU, Secretar general al Camerei Deputaților

Consilier parlamentar Andrei MOCEAROV, Șef de departament, Departamentul de studii parlamentare și politici ale UE

Structura reuniunilor

Sub egida Săptămânii parlamentare europene s-au desfășurat două conferințe interparlamentare plenare și trei conferințe interparlamentare în cadrul comisiilor:

1. Conferința interparlamentară pentru guvernarea economică a UE, în conformitate cu Art.13 al Tratatului pentru stabilitate, convergență și guvernare în UE (Compactul fiscal);
2. Conferința interparlamentară privind Semestrul european 2013 și 2014;
3. Conferința interparlamentară organizată de Comisia pentru afaceri economice și monetare;
4. Conferința interparlamentară organizată de Comisia pentru ocupare și afaceri sociale;
5. Conferința interparlamentară organizată de Comisia pentru bugete.

În plus, au avut loc o sesiune plenară de deschidere și o sesiune plenară de închidere.

Sesiunea de deschidere

Domnul Martin SCHULTZ, Președintele Parlamentului European, și-a exprimat opinia că deciziile legate de guvernarea economică europeană nu trebuie luate într-un nou "Congres de la Viena", aluzie la excesul de interguvernamentalism. Succesul va fi realizat doar dacă parlamentele din UE vor lucra împreună și vor fi implicate strâns în controlul guvernelor.

APROBARE
Președinte Biroului permanent
Camerei Deputaților
Data de 03.03.2014
Nr. 210

Domnul MEIMARAKIS, Președintele Parlamentului Greciei, a subliniat nevoia de a oferi cetățenilor rezultate tangibile. De asemenea, este nevoie de o monitorizare mai intensă din partea parlamentelor pentru a asigura că recomandările de politici economice ale Semestrului european sunt implementate în mod adecvat.

Domnul BARROSO, Președintele Comisiei Europene, a spus că țările din UE trebuie să se coordoneze mai bine, deoarece deciziile fiecăruia au impact asupra altora. De aici rezultă și necesitatea ca parlamentele naționale să lucreze împreună mai bine pentru a asigura că coordonarea mai strânsă este legitimată și conduce la o mai bună implementare a reformelor.

Domnul VAN ROMPUY, Președintele Consiliului European, a admis că procesele complicate de luare a deciziilor fac ca legitimitatea lor să fie mai greu realizabilă. De aceea este important să oferim parlamentele naționale instrumentele corecte pentru a supraveghea deciziile naționale luate la nivelul UE. Domnul Van Rompuy a încurajat, de asemenea, parlamentele să ia inițiativa și să vină cu propuneri în vederea îmbunătățirii legitimității.

Conferința interparlamentară pentru guvernanța economică a UE

În cadrul acestei conferințe au fost prezentate și dezbătute următoarele teme:

- Abordarea echilibrelor macroeconomice în Europa
- Legitimitatea democratică a programelor de ajustare economică
- Supravegherea consolidată în UE

În cadrul panelului dedicat **echilibrelor macroeconomice în Europa**, a făcut o prezentare domnul Pier Carl PADOAN, Secretarul general adjunct al OECD și economistul șef.

Domnul Padoan a remarcat că perspectivele de creștere rămân mai puternice în țările emergente, dar slabe în Europa. Revenirea actuală în țările OECD este de altfel mai anemică dacă se compară cu episoadele anterioare.

Pentru Europa una dintre problemele majore rămâne fragmentarea piețelor financiare, afectând condițiile de finanțare, agravând divergențele și împiedicând reechilibrarea. Pentru rezolvarea fragmentării este nevoie de îmbunătățirea bilanțurilor băncilor. Evaluarea calității activelor și testele de stress trebuie aplicare riguros și urmate de recapitalizarea băncilor acolo unde este nevoie. De asemenea, trebuie realizate progrese pentru o uniune bancară completă care presupune un împrumutător comun de ultimă instanță („joint financial backstop”).

O altă cale de a aborda fragmentarea este ajustarea reală care presupune reforme structurale. Acestea ajută la reechilibrare, dar este nevoie de o ajustare mai simetrică. Reformele structurale contribuie la creșterea producției pe termen lung, dar pe termen scurt pot crea probleme.

Pentru ca reformele structurale să aibă impact este nevoie și de încrederea piețelor. De exemplu, reformele pieței produselor fac să crească oportunitățile de investiții prin creșterea concurenței, dar pentru ca investițiile să se realizeze efectiv este nevoie de încrederea piețelor și de finanțare.

Efectele reformelor structurale pot fi mici când piețele financiare nu funcționează bine și când creșterea economică este slabă.

În finalul prezentării, domnul Padoan a sugerat câteva posibile stimulente pentru reformele structurale: acordurile contractuale (propunere inclusă în cadrul reformei uniunii economice și monetare), legături mai puternice cu consolidarea fiscală, mai multă presiune din partea pieței unice sau noile acorduri comerciale.

În cadrul panelului dedicat **supravegherii consolidate în UE**, a făcut o prezentare domnul Olli REHN, Vicepreședinte al Comisiei europene și comisar pentru afaceri economice și monetare.

Domnul Rehn a identificat mai întâi cauzele crizei: dezechilibrele fiscale și macroeconomice care s-au format în decada anterioară crizei. În opinia vicepreședintelui Comisiei, consecințele fiscale ale crizei trebuie tratate cu prioritate pentru a evita scenariul cel mai rău și pentru a reconstrui încrederea. De aceea, după stimulul fiscal inițial, coordonat în interiorul UE prin Planul european de însănătoșire economică, UE a trecut la îndeplinirea unei sarcini ambițioase în vederea asigurării durabilității și solidității finanțelor publice. Strategia s-a bazat pe trei principii orientative: (1) consolidarea diferențiată în funcție de situațiile din fiecare stat membru pentru a recâștiga încrederea (2) alegerea măsurilor de consolidare ar trebui să țină cont de efectele asupra creșterii; (3) eforturile de consolidare trebuie sprijinite de reforme structurale pentru a îmbunătăți perspectivele de creștere și pentru a permite consolidării fiscale să producă rezultate durabile.

Domnul Rehn și-a exprimat satisfacția față de rezultatele obținute prin această strategie, deși a recunoscut că tabloul general ascunde diferențe considerabile între țări, în unele dintre ele fiind nevoie de continuarea îmbunătățirii dezechilibrelor fiscale.

Domnul Rehn a spus că este clar că pentru mulți cetățeni europeni timpurile continuă să fie foarte grele, deoarece șomajul continuă să se afle la nivele înalte. De aceea, este nevoie de eforturi persistente prin continuarea reformelor structurale pentru a facilita creșterea și ocuparea.

În concluzie, vicepreședintele Comisiei a remarcat că s-a dovedit că Cassandrele au greșit. Strategia pe care Europa a ales-o pentru a depăși

criza funcționează. În esență, această strategie a urmărit o abordare care să ofere solidaritate în schimbul solidității. Sprijinul a fost așadar condiționat de un angajament serios al statelor membre recipiente de a aborda dezechilibrele acumulate, de a implementa reforme și de a pune finanțele pe o bază durabilă.

Conferința interparlamentară privind Semestrul european 2013 și 2014

În cadrul acestei conferințe au fost abordate felul în care au fost puse în practică recomandările Semestrului european 2013 și prioritățile Semestrului european 2014.

Au făcut prezentări, domnul Olli REHN, Vicepreședinte al Comisiei europene și comisar pentru afaceri economice și monetare și domnul Laszlo ANDOR, comisar pentru ocupare, afaceri sociale și incluziune.

Vicepreședintele Comisiei europene vede semne încurajatoare de revenire economică la început de an. În același timp, este prea devreme să credem că criza s-a terminat pentru că rămân provocări majore, în special nivelul insuportabil de șomaj într-un număr de țări. De aceea, Olli Rehn a recomandat eforturi persistente de reformă care sunt esențiale pentru creștere și creare de locuri de muncă.

Domnul Rehn a spus că se așteaptă ca revenirea să se accelereze în acest an. Vicepreședintele Rehn a subliniat că strategia Comisiei compusă din consolidarea fiscală diferențiată și reforme economice conduce spre o revenire durabilă, iar statele membre își corectează treptat dezechilibrele formate înainte de criză. Cu toate acestea, Rehn a recunoscut că rămân divergențe substanțiale între țări.

Domnul Rehn a identificat condițiile excesiv de restrictive pentru împrumuturi, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii, ca fiind obstacole serioase în calea creșterii.

În continuare, domnul Rehn a prezentat cele cinci priorități pe care Comisia le-a propus pentru Semestrul european 2014: (1) Continuarea consolidării fiscale diferențiate și favorabile creșterii; (2) Revenirea creditării în economie; (3) Promovarea creșterii și a competitivității pentru azi și mâine; (4) Abordarea problemei șomajului și a consecințelor sociale ale crizei; (5) Modernizarea administrației publice.

Domnul Andor a remarcat că Semestrul european se desfășoară în timp ce economia arată semne de revenire. Din păcate, această revenire este încă modestă și puternic inegală de-a lungul UE. Astfel, șomajul s-a stabilizat la 26,6 milioane de șomeri în partea a doua a lui 2013, dar nu există niciun semn de creare de noi locuri de muncă. Nu am început încă să refacem distrugerea de locuri de muncă din ultimii cinci ani. Sărăcia și excluderea socială se află la nivele record în istorie. În același timp,

divergențe între statele membre sunt în creștere. Toate acestea împiedică perspectiva unei reveniri rapide la creșterea PIB.

În continuare, comisarul Andor a prezentat rezultatele evaluării anuale a Comisiei, publicată chiar în ziua conferinței, privind dezvoltările sociale și ale ocupării în Europa, precum și Raportul comun de ocupare 2014, adoptat simultan cu Analiza anuală a creșterii 2014 și care propune un tablou de bord nou cu indicatori sociali și de ocupare. Aceștia sunt în număr de cinci: (1) șomajul general; (2) șomajul tinerilor și numărul de tineri care nu muncesc și nu se află în programe de educație sau formare; (3) schimbarea reală a venitului brut disponibil al gospodăriilor; (4) procentul populației la vârstă de lucru aflată în risc de sărăcie; (5) inegalitatea veniturilor.

Conferința interparlamentară organizată de Comisia pentru ocupare și afaceri sociale

În cadrul Conferinței interparlamentare organizate de Comisia pentru ocupare și afaceri sociale, a fost invitat să facă o prezentare domnul Adrian SOLOMON, Vicepreședinte al Comisiei pentru muncă al Comisiei pentru administrație, amenajarea teritoriului și echilibru ecologic.

Principalele idei ale intervenției au fost (discursul integral în anexă):

1. Severitatea și durata impactului social al crizei sunt influențate de răspunsul suboptimal la criză al Uniunii Europene, captivă în ortodoxia Maastricht;
2. Criza ocupării este interpretată ca având în primul rând cauze structurale și nu ciclice, de aici o serie de măsuri inadecvate pe timp de criză, orientate spre flexibilizarea piețelor muncii, în loc de stimularea ocupării;
3. Creșterea ocupării poate fi realizată doar prin creștere economică susținută;
4. Pentru realizarea creșterii economice, Uniunea Europeană are nevoie de un nou model economic care să premieze mai bine munca și să reducă astfel inegalitățile în creștere între câștigurile capitalurilor și ale muncii.

Sesiunea finală

În sesiunea finală, președinții celor trei comisii care au organizat reuniuni au prezentat concluziile dezbaterilor:

Doamna Sharon BOWLES, Președinte al Comisiei pentru afaceri economice și monetare a susținut că trebuie pus un accent mai mare pe efectele negative ale politicilor economice naționale. Programele naționale de reformă trebuie dezbătute și adoptate de parlamentele naționale pentru a întări legitimitatea lor și a consolida sentimentul de acceptare din

partea cetățenilor. Parlamentarii au cerut, de asemenea, stimulente și măsuri compensatorii pentru țările care întreprind reforme structurale dificile.

Doamna Pervenche BERES, Președinte al Comisiei pentru ocupare și afaceri sociale, a avertizat că continuarea ignorării preocupărilor sociale va produce un efect negativ asupra situației macroeconomice. Doamna Beres a avertizat, de asemenea, asupra uriașelor disparități de creștere între țări, regiuni și cetățeni și a subliniat că Comisia pentru ocupare și afaceri sociale a cerut introducerea stabilizatorilor automați pentru a combate această problemă, de exemplu printr-o alocație minimă de șomaj în UE.

Doamna Angelika WERTHMANN, Președinte al Comisiei de bugete, a spus că ar trebui pus mai mult accent pe facilitarea alocării fondurilor europene prin reducerea complexității tehnice ale procedurile de obținere a lor.

În finalul reuniunii, domnul Othmar KARAS, Vicepreședinte al Parlamentului European și domnul Ioannis TRAGAKIS, Vicepreședinte al Parlamentului Greciei au sintetizat afirmând că parlamentele trebuie să coopereze mai strâns. Domnul Karas a subliniat că asemenea cooperare ar fi superfluă dacă guvernele nu ar ameliora punerea în practică a recomandărilor semestrului european. Domnul Tragakis a declarat că modificări ale procedurii semestrului european sunt necesare, în special privind numărul de organe consultate înainte de prezentarea recomandărilor. Domnul Tragakis a subliniat că este important să lucrăm pentru îmbunătățirea sentimentului de adeziune a cetățenilor, deoarece în absența lui, aceștia nu vor dori să mai facă sacrificii.

Valeriu Ștefan ZGONEA

Adrian SOLOMON

Mihai-Aurel DONȚU

Conferința interparlamentară organizată de Comisia pentru ocupare și afaceri sociale a Parlamentului European în cadrul Săptămânii parlamentare europene

Aspecte ale ocupării în Analiza anuală a creșterii, inclusiv FSE, garanția pentru tineri și reformele pensiilor Bruxelles, 22 ianuarie 2014

Discurs

Adrian Solomon, vicepreședinte al Comisiei pentru muncă și protecție socială a Camerei Deputaților din România

Sunt onorat pentru oportunitatea de a contribui la dezbaterile de azi din cadrul Comisiei pentru ocupare și afaceri sociale la una dintre temele europene prioritare și anume ocuparea. Mulțumesc organizatorilor pentru invitația pe care mi-au adresat-o și pe care îmi face o deosebită plăcere să o onorez.

Intervenția mea este împărțită în 4 secțiuni:

Pentru început am să trec succint în revistă tabloul impactului social al crizei. În partea a doua, voi încerca să identific cauzele severității impactului social și a prelungirii acestuia. Voi continua cu o evaluare a politicilor și măsurilor întreprinse pentru atenuarea impactului social. În sfârșit, în final, voi propune, ceea ce consider, din punctul meu de vedere, că ar trebui să fie remediul principal la situația economică și socială în care se află Uniunea Europeană.

1. Impactul social al crizei

Tabloul impactului social se poate sintetiza după cum urmează:

- Nivel mare al șomajului, în special în rândul tinerilor;
- Creșterea ponderii persoanelor cu risc de sărăcie;
- Divergențe mari și în creștere între țările din nord și țările din sud și est;
- Creșterea inegalităților în interiorul țărilor prin creșterea polarizării salariilor, creșterea ponderii profiturilor și scăderea ponderii salariilor;
- Reducerea funcției redistributive a sistemelor de impozite și protecție socială;
- Creșterea șomajului pe termen lung cu efecte de histeresis pe piața muncii și cu consecințe structurale severe care vor avea consecințe negative asupra potențialului de creștere economică pe termen lung.

La acest tablou sumbru al impactului social al crizei se adaugă prognoza pesimistă în privința ocupării, exprimată chiar în Analiza anuală a creșterii: *„Având în vedere decalajul dintre redresarea economică și impactul asupra ocupării forței de muncă, nu se preconizează ca situația să se amelioreze rapid”*.

Divergențele mari în interiorul Uniunii Europene pun în primejdie conceptul de solidaritate, concept moral fondator al Uniunii Europene. Riscul unei crize politice

majore este în creștere, ce poate fi urmat de o puternică criză socială. Inegalitățile în creștere creează frustrări și alimentează atitudini populiste din ce în ce mai îngrijorătoare, care cheamă la anihilarea uneia dintre cele mai importante realizări a Uniunii Europene: libera circulație. **Libera circulație a muncitorilor este un drept fundamental în Uniunea Europeană.** El trebuie apărat cu fermitate și luat atitudine împotriva celor care îl contestă, alimentând prin discursurile lor intoleranța și xenofobia.

2. Cauzele severității impactului social

Guvernanța economică în Uniunea Europeană dinaintea de criză reflecta paradigma „Marii Moderații”, pe care o putem sintetiza astfel: *„Disciplina fiscală în combinație cu o inflație mică și stabilă erau condițiile necesare și suficiente pentru stabilitatea macroeconomică”*. Criza a demonstrat că ne-am înșelat: stabilitatea prețurilor nu este suficientă pentru a asigura stabilitatea macroeconomică.

În plus, aceeași paradigmă economică, a “ortodoxiei Maastricht”, a influențat decisiv răspunsul la criză. În loc ca aceasta să fie interpretată ca o criză a bilanțurilor de plăți private și externe, ea a fost percepută ca o criză a datoriei publice.

Ajustarea concomitentă a sectorului public și a sectorului privat, a condus, de altfel așteptat, conform manualelor de economie, la recesiune și stagnare.

Ajustarea asimetrică cu accentul pus pe devalorizarea internă în țările cu deficite și îngăduință față de țările cu surplusuri conduce la divizarea puternică în interiorul Uniunii Europene, în țări creditoare și țări debitoare, în țări cu creștere economică stabilă și costuri reduse de finanțare și țări cu probleme grave.

Politicile curente în Uniunea Europeană conduc spre capcana deflaționistă de tip japonez și zădărnicesc schimbările reale de competitivitate în cadrul Uniunii.

În concluzie, dincolo de efectele propriu-zise ale crizei, la severitatea impactului social și durata acestuia a contribuit răspunsul suboptimal la criză al Uniunii Europene, în ansamblul ei. Deși știința economică a avansat, Marea recesiune din zilele noastre a fost tratată în Europa mai neinspirat decât Marea Depresiune din anii '30. Din păcate, obsesiile ideologice au învins știința economică.

3. Evaluarea politicilor și măsurilor întreprinse pentru atenuarea impactului social

Politicile și măsurile întreprinse pentru creșterea ocupării au pornit de la ipoteza conform căreia șomajul se datorează rigidităților de pe piața muncii.

De aceea, remediul propus se concentrează asupra piețelor muncii și mai puțin asupra politicii de ocupare. Concret, politicile în Uniunea Europeană s-au îndreptat spre reforme structurale ale pieței muncii precum:

- reducerea protecției sociale;
- diminuarea desincronizării între calificările lucrătorilor și cererea pieței;
- creșterea mobilității lucrătorilor;
- descentralizarea negocierilor colective pentru a permite mai multă flexibilitate în stabilirea salariilor;

- reducerea indemnizației de șomaj pentru a simula întoarcerea la muncă.

Ultima măsură pare mai degrabă inspirată de ideea că marea recesiune ar fi de fapt un fel de mare vacanță a lucrătorilor!

Chiar dacă reformele pe partea de ofertă pot avea efecte benefice pe termen lung, ele sunt ineficace, chiar neproductive, pe termen scurt, în contextul scăderii cererii. În realitate, cauza principală a șomajului actual este legată de factori ciclici, de lipsa creșterii economice și nu de cauze neapărat structurale.

Fără stimularea creării de noi locuri de muncă prin politici fiscale și monetare expansioniste, precum și prin politici industriale, diminuarea salariilor și a indemnizațiilor de șomaj nu fac decât să reducă și mai mult cererea agregată. Economia stagnează datorită lipsei de cerere și nu a lipsei de ofertă.

Creșterea capacității de a produce, prin măsuri pe partea de ofertă, nu se va simți în creșterea producției atâta timp cât nu va exista mai multă cerere pentru bunuri și servicii. Este adevărat că programele de formare profesională sau reformele sistemelor de protecție socială pot să ajute anumiți muncitori să găsească de lucru, dar nu vor afecta numărul celor care își vor găsi de lucru. Mai mult, măsurile care stimulează oferta, pot avea efectul pervers al amplificării presiunii deflaționiste.

4. O nouă paradigmă economică

Inițiativele luate la nivelul Uniunii Europene în favoarea tinerilor, pentru dezvoltarea dimensiunii sociale a uniunii economice și monetare, adoptarea tabloului de bord cu indicatori cheie privind ocuparea și situația socială, precum și măsurile în sprijinul creditării întreprinderilor mici și mijlocii sunt binevenite. Ele pot ameliora ușor situația socială, dar nu vor putea produce o revenire solidă și sustenabilă, care să rezolve decisiv problema ocupării. Toate aceste măsuri par doar lingurițe de miere turnate în butoiul mare de păcură al austerității.

Așa cum a constatat recent Francis Fukuyama, cauza profundă a crizei a fost inegalitatea în creștere a veniturilor. Iar aceasta s-a agravat de la debutul crizei. Inegalitatea în creștere este cauza primară a cererii agregate mici și ca rezultat, a unei creșteri economice firave. Iar creșterea economică firavă produce sărăcie.

Credem că pentru Uniunea Europeană marea provocare este divergența în creștere între țări și inegalitatea în creștere în interiorul țărilor. Fără a rezolva inegalitatea și divergența suntem sortiți la stagnare.

Politicile urmate în prezent, în Uniunea Europeană, avantajează marii creditori din lumea financiară și proprietarii de capital din țările cu surplus, în timp ce dezavantajează lucrătorii, antreprenorii obișnuiți și debitorii. Este un model nesustenabil.

Pentru a stimula ocuparea avem nevoie de un alt model economic, prin care creșterea mai mare poate fi realizată cu o alocare diferită a veniturilor, cu salarii mai mari, cu inegalități mai mici și investiții mai multe, publice și private, în economia reală.

Este esențial, de asemenea, să restabilim primatul democrației asupra economiei prin legitimarea guvernelor ca reprezentanți ai interesului public. Modernizarea

statului presupune și eliberarea lui din captivitatea piețelor și capacitatea acestuia de a lua decizii în interesul public general. Noul model economic trebuie să asigure așadar disciplinarea piețelor, care fac parte din societate și care trebuie deci să funcționeze sub controlul democratic al societății.

Pentru noua paradigmă economică a Uniunii Europene am putea să ne inspirăm de la *Eseurile în persuasiune* ale lui Keynes: "*Problema politică a omenirii este legată de succesul realizării combinației optime între eficiență economică, justiție socială și libertate individuală*".

5. Concluzii

1. Severitatea și durata impactului social al crizei sunt influențate de răspunsul suboptimal la criză al Uniunii Europene, captivă în ortodoxia Maastricht;
2. Criza ocupării este interpretată ca având în primul rând cauze structurale și nu ciclice, de aici o serie de măsuri inadecvate pe timp de criză, orientate spre flexibilizarea piețelor muncii, în loc de stimularea ocupării;
3. Creșterea ocupării poate fi realizată doar prin creștere economică susținută;
4. Pentru realizarea creșterii economice, Uniunea Europeană are nevoie de un nou model economic care să premieze mai bine munca și să reducă astfel inegalitățile în creștere între câștigurile capitalurilor și ale muncii.